

Jaarverslag 2024 Natuurwerkgroep IVN Arnhem

De natuurwerkgroep draait naar volle tevredenheid. Het is een fijne groep die graag de handen uit de mouwen steekt. Er zijn regelmatig nieuwe deelnemers die soepel door de groep worden opgenomen. De sfeer is ontspannen, actief en heel plezierig.

De samenwerking met de gemeente loopt heel prettig en constructief. Jan Floor en Maurits de Groot zijn de contactpersonen met wie alle werkzaamheden worden afgestemd en georganiseerd.

In december hebben we een gezellige jaarafsluiting gehad bij Aan de Beek. Van de gemeente kreeg iedereen als waardering een kerststol en een muts met de tekst *Vrijwilliger bossen en parken*.

De gemeente zegt voortdurend dat onze bijdrage enorm op prijs wordt gesteld. Het is natuurlijk heel fijn dat we zo'n welkome bijdrage kunnen leveren.

Onze criteria

- De rode draad in onze activiteiten is het stimuleren van de biodiversiteit en bijdragen aan klimaatbestendigheid. Dit sluit gelukkig volledig aan op de visie van de gemeente Arnhem.
- Werkzaamheden doen op voor machines moeilijk bereikbare plekken. Het gaat vaak om klussen die kostbaar zijn om door een aannemer te laten uitvoeren omdat het handwerk is, in gebieden die (te) kwetsbaar zijn om met machines te komen.
- We werken in voor publiek toegankelijke natuurgebieden en parken.
- En we willen graag een beetje uitdaging en avontuur.

Activiteiten in 2024

Januari	Jonge Amerikaanse eiken verwijderd in Zypendaal, om plaats te maken voor meer inheemse begroeiing.	

Februari	Wilgen geknot langs de Huissensedijk. Vervolgens hebben we de staken in de grond gezet in park Het Hoefijzer, waar de gemeente een natuurgebied aan het ontwikkelen is. We hebben twee rijen met knotwilgen aangeplant (26 bomen).
Maart	Grote aantallen bomen en struiken geplant in Immerloo en rond Holthuizen, met een mooi resultaat: alles is aangeslagen! Het doel was: meer variatie in soorten begroeiing.
April	We hebben meegewerkt aan het onderhoud van de Steile Tuin in Sonsbeek. Dit wordt jaarlijks georganiseerd door Groei & Bloei en de gemeente Arnhem. We hebben vaste planten uitgestoken en gescheurd (om meerdere planten te krijgen) en vervolgens die verschillende plantendelen verspreid over de Steile Tuin geplant. Het doel was om De Steile Tuin weer volop te laten bloeien!

Mei	We hebben insectenhôtels gebouwd achter de boerderij bij begraafplaats Moscowa met bijzondere materialen: natuurstenen, zand en gruis. In het gruis zit kalk: dat trekt bijen aan. Het was een experiment om op deze manier insectenhôtels te bouwen en te kijken of dit insecten zou aantrekken.
Juni	We hebben de insectenhôtels achter de boerderij bij begraafplaats Moscowa verder uitgebreid. De missie is geslaagd: er zijn inmiddels metselbijen en allerlei insecten die er gebruik van maken.
Juli en augustus	Zomerstop.

September	We hebben de broeihopen in park Het Hoefijzer opgehoogd. We hadden deze broeihopen in 2023 aangelegd. De broeihopen zijn paradijsjes voor ringslangen, amfibieën en kleine zoogdieren 😊 Park Het Hoefijzer was landbouwgebied. De gemeente heeft het inmiddels bestempeld als natuurgebied. Het is een prachtige plek geworden!
Oktober	We hebben een beek in Park Presikhaaf vrijgemaakt, zodat het water er weer vrij doorheen kan stromen.
November	We hebben samen met vrijwilligers van Stichting Het Eldens Landschap 13.000 (!) stinzenbollen geplant langs het Perenlaantje in Elden.

December	We hebben naaldbomen en struweel geplant bij de spreng in Zypendaal, ca. 500 exemplaren. De grotere variatie in begroeiing stimuleert de biodiversiteit en zorgt voor een gezondere bodem die het water beter vasthoudt. Het zijn bovendien soorten die bestand zijn tegen de klimaatverandering.

Na gedane arbeid is het goed rusten 😊

Coördinatoren

De natuurwerkgroep werd sinds februari 2022 gecoördineerd door Mechteld de Leeuw en Herma Wichman. Begin van het jaar is Mechteld de Leeuw gestopt met de coördinatie. André Mathlener heeft aangeboden om de coördinatie van natuurwerkochtenden over te nemen op ochtenden dat Herma verhinderd is.

Vervoer van gereedschap

In december 2022 was Luc Bouwman gestopt met vervoer van gereedschap. Het vervoer wordt sinds januari 2022 geregeld door Ireen te Lintelo en Mariëlla van der Velpen. In de loop van 2024 draagt Luc Bouwman er weer steeds vaker aan bij. Fijn! Meer handen maken het werk lichter.

Vanaf mei 2025 gaat Mariëlla gedurende 1,5 jaar een cursus volgen. Er is voor haar vervanging nodig. In december is aan de groep gevraagd wie er wil bijdragen aan de vervoersgroep. In januari 2025 wordt dit nogmaals besproken. Dan heeft de groep er in de tussentijd over kunnen nadenken.

Gereedschap

De hoeveelheid gereedschap is in de loop van het jaar uitgebreid.

De gemeente heeft eind 2024 gezorgd voor een nieuwe container in Het Bladgat aan de Parkweg om het gereedschap in op te slaan. De oude container was lek. Hierdoor heeft het gereedschap wel het nodige te verduren gehad. Pieter van Vemde heeft zich beijverd om het gereedschap weer droog te krijgen.

In de nieuwe container staat een stevige werkbank en er is elektriciteit en verlichting aanwezig.

Voor werkzaamheden in Arnhem-Zuid hebben we regelmatig gereedschap geleend van Stichting Landschapsbeheer Gelderland. Dit is steeds opgehaald door Maurits de Groot, boswachter in Arnhem-Zuid.

Aantal deelnemers

Gemiddeld waren er 14 deelnemers per werkochtend.

Extra ondersteuning in de organisatie van de natuurwerkgroep is de nieuwe koers

We hebben het jaar afgesloten met de vraag wie er extra ondersteuning wil bieden om de natuurwerkgroep goed te laten draaien. Dit heeft twee redenen:

- Er is nog maar één coördinator. Als coördinator stel ik het op prijs als de taken verdeeld kunnen worden en ik vind het leuker om een aantal taken samen te kunnen doen. Ook wil ik graag anderen de gelegenheid bieden om ergens verantwoordelijk voor te zijn.
- Meer mensen die bijdragen bevordert het groepsgevoel en de saamhorigheid.

Tot slot

2024 is een jaar om met veel plezier en voldoening op terug te kijken. We hebben prachtige klussen gedaan die heel gevarieerd waren. Met deze klussen hebben we een flinke bijdrage geleverd aan de biodiversiteit in Arnhem. De klussen en de sfeer in de groep hebben de saamhorigheid versterkt. We denken dat daar in onze tijd veel behoefte aan is. Het samen iets doen in, met en voor de natuur geeft een goed gevoel. Dit is zeker een belangrijke focus in de koers van de natuurwerkgroep. We gaan in 2025 door op de ingeslagen weg.

Herma Wichman